

Πρεβεζάνικα Χρονικά

Αρ. 26 (1991)

ΠΡΕΒΕΖΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ, 26 (1991)

"Αλβανός"

Ζωή Παπαζήση-Παπαθεοδώρου

Copyright © 2022, Ζωή Παπαζήση-Παπαθεοδώρου

Άδεια χρήσης [Creative Commons Αναφορά 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Παπαζήση-Παπαθεοδώρου Ζ. (1991). "Αλβανός". *Πρεβεζάνικα Χρονικά*, (26), 119–125. ανακτήθηκε από <https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/prevchr/article/view/30474>

«Αλβανός»

της Ζωής Παπαζήση-Παπαθεοδώρου

Πολύς κόσμος μαζεύτηκε ξαφνικά. Φωνές και φώτα τον ζάλισαν. Κι ο Φώτης ήθελε να βάλει τα κλάματα.

Φροντίζοντας να μην τους κοιτάει κατάματα, αναρωπόταν με παράπονο:

«Μα γιατί;! Πόσο αλλοιώτικοί είναι αυτοί από μένα; Μιλώ τη γλώσσα τους. Μπορούν να με καταλάβουν. Γιατί μου φέρονται έτσι;»

Κοίταξε τα καθαρά του ρούχα. Και τα χέρια του ήταν πεντακάθαρα. Αλλά ροζασμένα και πληγιασμένα. Δεν είναι βλέπεις και μικρό πράμα να δουλεύεις 4 μήνες, 7 μέρες τη βδομάδα, από τις 7 το πρωί ως τις 7 το βράδυ! Και η δουλειά! Να εφοδιάζεις, με καρτοτάκια τοιμέντο 5 μαστόρους παρακαλώ!

«Φώτο, έλα δω, Φώτο, πάρτα πόδια σου, Φώτο γρήγορα!»

Κι αυτουνού τα χέρια ήταν μαθημένα μόνο από σχέδιο. Και πόσο δούλευε στην πατρίδα; Κανά δυό ώρες τη μέρα.

Η πίκρα έγινε κύμα μέσα του και όρμησε να τον πνίξει. Τι τούρθε να ντυθεί και να βγει έξω σήμερα; Τι νόμιζε πως θάταν αλλιώτικο γι αυτόν;

Καθισμένος στη γωνιά της μεγάλης ταβέρνας, έσκυψε πάνω από την «κόκα κόλα» του, για να καταπεί τα δάκρυά του.

Όταν πρωτοήρθε σ' αυτό το ορεινό χωριό, στην Πίνδο, ήταν άνοιξη, υπήρχαν 20 άνθρωποι όλο κι όλο, έβρεχε συνέχεια κι ένιωθε ευγνωμοσύνη για τον εργολάβο που τον πήρε στη δουλειά. Όμως ήταν κι αυτή η μελαγχολία. Κρύο, βροχή, μοναξιά!

Τα Σαββατοκύριακα ερχόνταν κανα δύο ακόμα. Ερχόνταν κι ο λάλη Παναγιώτης, ο φίλος του ξεδέλφου του, που τον έφερε εκεί.

- Κάνε κουράγιο, τούλεγε, κάνε κουράγιο και σ' ενάμισυ μήνα θα δεις ... θα γεμίσει κόσμο εδώ. Θα μπορείς να διασκεδάσεις.

- Να δεις η ωραία που είναι στα πανηγύρια! τούλεγε κι ο Γκόγκος, ο γιός του Λάλη Παναγιώτη. Καλό παιδί. Δεκαπεντάχρονος αλλά περνούσε το Φώτο ένα κεφάλι. Καλό παιδί. Ο μόνος που του μιλούσε, που του έκανε παρέα.

Όμως τώρα που ήρθε ο κόσμος, αυτός ένιωθε ακόμα πιο μόνος. Η μάζα αυτή η άγνωστη τον έπνιγε. Ερχόταν, συνέχεια ερχόνταν, ένα ένα τα σπίπα άνοιγαν. Στην αρχή κοιτούσε τα πρόσωπά τους με προσμονή. Αλλά αυτός ήταν «Αλβανός».

Ένας από τους πολλούς Αλβανούς.

Μα γιατί «Αλβανός!» Ο πόλεμος έκλεισε τους γονείς του πέρα από τα σύνορα, ενώ τα αδέρφια τους, τους γονείς των ξαδελφών του, δώθε, στην Ελλάδα. Και σταμάτησαν έτσι το προαιώνιο ανεβοκατέβασμά τους με τα κοπάδια τους: Βουνό - πεδιάδα. Πίνδο - Τσαμουριά. Γράμμο - Μουζακιά. Πρώτα ήταν όλο τούρκικο.

Ύστερα μπήκαν σύνορα, Ελλάδα - Αλβανία. Μα πάλι αυτοί τα περνούσαν κι ανεβοκατέβαιναν. Ήταν αρβαντόβλαχοι κι αυτή ήταν η ζωή τους. Τα πρόβατα, τα άλογα, οι καλύβες και τα τραγούδια τους.

Βλάχοι ήταν κι αυτοί γύρω του εκείνη τη στιγμή. Πρόβατα είχαν οι περισσότεροι απ' αυτούς πριν. Και ξεχειμάζαν μερικοί στα ίδια μέρη με τους δικούς του, δίπλα στη θάλασσα. Οι Καλογηραίοι στη Τσαμουριά, οι Σκριμαίοι στον Άγιο Σαράντα! Έτσι έμαθε από τον Λάλη Παναγιώτη. Και τώρα; Γιατί; Γιατί; Γιατί τον φωνάζουν «Αλβανό!». Γιατί τον αποφεύγουν;

Δεύτερο κύμα κολής ξεπήδησε από μέσα του, καθώς οι φωνές τριγύρω του πύκνωναν.

- Φώτο !

Μια γυναικεία φωνή ! Σ' αυτόν μιλούσε. Μια κυρία με γλυκό πρόσωπο του χαμογελούσε κι ερχόταν προς το μέρος του. Η μάνα του Γκόγκου. Καλή κυρία. Αλλά τη ντρεπόταν.

- Πού είσαι Φώτο; Σε ψάχνω. Δε σου είπα να έρχεσαι στο σπίπ; Ποιόν άλλον έχεις εδώ; Να έρχεσαι. Μ' αρέσει η παρέα σου. Και χτες είχα πίτα. Αλλά πού να σε βρώ;

Βούρκωσε πάλι ο Φώτος. Α! στο καλό του κι ο εαυτός του με τον κόμπο στο λαιμό που δεν τον άφηνε να μιλήσει! Πώς να της πείς ότι το βράδυ που τέλειωνε δεν είχε το κουράγιο ούτε να ανοίξει το στόμα, όχι να κάνει και βίζιτες.

- Κάτσε, τέτα Ζιόνα. Τι θα πείς; Να σε κεράσω!

Κι έκανε νόημα στο γκαρόν.

Η Ζιόνα βολεύτηκε στην καρέκλα συγκρατώντας ένα πλατύ γέλιο.

«Άκου, τέτα Ζιόνα! «Θεία» εγώ ! Να με πουν «Θεία» τα συνομήλικα των παιδιών μου, πάει καλά! Αλλά και τα 22χρονα! Δε βαρύνεσαι! Έτσι θα τόχουν στην πατρίδα του».

Ο κόσμος γύρω της την κοιτούσε περίεργα.

«Θα λένε από μέσα τους: Τι δουλειά έχει αυτή με τον Αλβανό! Άει στο διάλο! Άστους να λένε».

- Λοιπόν Φώτο; Πες μου π κάνεις. Ή μάλλον, ξέρω π κάνεις, πες μου πώς νιώθεις.

- Πώς να νιώσω, τέτα; Σήμερα, την ώρα που δούλευα, πέρασε μια γιαγιά και μίλησε στον εργολάβο. Έμοιαζε με τη γιαγιά μου έτσι ντυμένη όπως ήταν και όπως μιλούσε. Μου ήρθαν δάκρυα στα μάπα κι απόμεινα να την κοιτάζω. Όμως αυτή μου έριξε μια άγρια μαπά κι είπε στον εργολάβο:

«Τι θες και τους μαζεύεις αυτούς τους Αλβανούς; Θα μας κατακλέψουν τα σπίπα! Τους βρωμιάρηδες!»

Δεν άντεξα και της είπα με παράπονο:

«Γιατί, μωρέ μαέκα (γιαγιούλα); Εσύ παιδιά κι εγγόνια δεν έχεις; Πόσο αλλοιώπκος είμαι απ' αυτούς;»

«Όυι! Είσαι συ σαν τα παιδιά μ'! Εσύ είσαι Αλβανός».

«Όχι μαέκα! Βλάχος είμαι και γω! Δεν είμαι Αλβανός!»

«Από κει δεν ήρθες; Αλβανός είσαι».

Τ' ακούς τέτα Ζιόνα; Τι κόσμος είναι αυτός; Εμείς δεν είμαστε έτσι.

«Καλημέρα» να σου πει ένας, «Έλα να φάς», θα του πούμε.

- Αχ, Φώτο! Έφυγες από την πατρίδα του, από την οικογένειά σου, δε μιλάς Ελληνικά, είσαι ξένος, πάει τέλειωσε. Κι αυτοί που σε περιφρονούν τώρα, όταν παν μειανάστες στη Γερμανία, στο Βέλγιο, χειρότερα αισθάνονται. Έπρεπε να είσαι προετοιμασμένος για κάπ τέτοιο. Ο Γκόγκος μου έλεγε ότι εκεί στον τόπο σου, δούλευες λιγότερο - δύο τρεις ώρες τη μέρα - σαν σχεδιαστής κι έτρωες απ' όλα τα καλά.

- Ναι, έτσι είναι. Του τάλεγε μια μέρα.

- Γιατί τότε μωρ' μάνα μ' έφυγες; Τι καλύτερο περίμενες να βρεις εδώ; Εσύ δεν είσαι τυχοδιώκτης. Αν ήσουν, θάφευγες απ' αυτόν τον εργολάβο, τον εκμεταλλευτή. Θα δούλευες στο ένα και στο άλλο το σπίτι, σαν το Χρίστα τον πατριώτη σου και θα έπανεσ πιο πολλά λεφτά. Άλλος θέλει ασβέστωμα, άλλος θέλει μανιτρόιχο, άλλος στρώσιμο το δρόμο... Δε φεύγεις όμως γιατί νομίζεις ότι θα εκθέσεις τον Παναγιώτη που σ' έφερε εδώ. Έχεις μπέσα. Δε σ' αρέσει το ψέμα. Εδώ δεν κάνουν προκοπή τέτοιοι άνθρωποι. Άδικα ξεπατρίστηκες. Και δεν μπορείς να κάνεις χωρίς την οικογένεια.

- Αχ, τέτα! Είναι τόσα πολλά! Ξέρεις ότι και κει μας έχουν παραπεταμένους; Δε μας έχουν ίσα μ' αυτούς! Άκου για να καταλάβεις. Τάπαιρνα πολύ τα γράμματα. Ήθελα να γίνω γιατρός. Γίνονται εξετάσεις. Παίρνω 10 εγώ, 9 ο δεύτερος. Κι αυτός ήταν Αλβανός. Μου λένε: «Έχει θέση μηχανικού για σένα». «Όχι, εγώ θέλω γιατρός». Πήραν τον άλλον. Αναγκάστηκα, πήγα για μηχανικός. Στο δεύτερο χρόνο τα παράτσα. Δε μ' άρεσε, σου λέω. Δε μου πήγαινε. Προτίμησα να πάω σχεδιαστής μηχανών.

- Δίκιο έχεις. Βαρύ πράγμα, να μη μπορείς να γίνεις αυτό που θέλεις. Εδώ, άμα δε μπείς παρά λίγο στην Ιατρική, κι έχεις λεφτά, μπορείς να πας στο εξωτερικό και να γυρίσεις γιατρός.

- Κι άμα δεν έχεις λεφτά;

- Κάθεσαι εκεί που είσαι και ψάχνεις για τίποτε άλλο.

Ο Φώτος έμεινε λίγο σκεφτικός. Μάλλον μπερδεμένος. Ήταν και κουρασμένος. Πώς να σκεφτεί:

- Και δε μου λές Φώτο; Πότε βρήκες δουλειά;

- Τι να βρώ;

- Δουλειά, βρε παιδί μου. Μετά το πανεπιστήμιο.

- Μα υπήρχε η θέση. Με περίμενε να τελειώσω.

Η Ζιόνα γέλασε και φώναξε το γκαρσόν.

- Ορίστε, κυρία Ζιόνα. Τι να σου φέρω;

- Έλα, αγόρι μου, μια στιγμή να σου συστήσω το Φώτο, Αρβαντόβλαχο από την Αλβανία που δουλεύει εδώ. Κι αυτός - γύρισε προς το Φώτο - είναι ο Απο-

στόλης, τελειόφοιτος της Φυσικής στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Πες μου λοιπόν Αποστόλη, πότε λογαριάζεις να βρείς δουλειά σαν φυσικός;

- Σε 7-8 χρόνια. Γιατί;

- Τίποτα αγόρι μου. Φέρε μας 2 από τα ίδια.

Ο Αποστόλης απομακρύνθηκε απορημένος και κοιτώντας αφηρημένα το ρολόι στον τοίχο.

10 η ώρα. Μέχρι τις 4 τα καράματα που θα τέλειωναν ... άλλες 6 ώρες!

Κουράγιο ... Το κεφάλι του βούιζε. Κουράγιο...

- Ξέρεις τέτα, γιατί έφυγα; Γέμισε η χώρα μας εγκληματίες... Δε μπορείς να κυκλοφορήσεις τη νύχτα. Η αρραβωνιαστικιά του καλύτερου φίλου μου, να σου πω για να καταλάβεις, δούλευε νυχτερινή βάρδια στο νοσοκομείο. Για μια ολόκληρη βδομάδα, δύο αλήτες την ακολουθούσαν και την ενοχλούσαν. Το είπε στον αρραβωνιαστικό της. Αυτός άρχισε να τη συνοδεύει. Από πίσω όμως κι αυτοί. Επέμεναν. Φοβήθηκε κι ο ίδιος ο φίλος μου. Άρχισε να κουβαλάει μαζί του μακαίρι. Μια νύχτα πλησίασαν πολύ. Τον απείλησαν. Πάλεψε μαζί τους. Έβγαλε το μακαίρι ... και σκότωσε τον έναν. Τον έβαλαν 20 χρόνια φυλακή. Κι ήταν μόνο 20 χρονών. Καταλαβαίνεις; 20 χρόνια! Πήγα να τον δώ στη φυλακή και μούπε με δάκρυα στα μάπα: «Φεύγα, Φώτο! Φεύγα! Ή θα μας σκοτώσουν ή θα γίνουμε φονιάδες όλοι. Δεν είναι τόπος αυτός!»

Ο Φώτος είχε λαχανιάσει από την αγωνία της ανάμνησης. Κι έμεινε σαν εξουθενωμένος.

- Κι έτσι εσύ αποφάσισες νάρθεις σ' αυτόν το ειρηνικό τόπο. Πραγματικά, εδώ και στις μικρές πόλεις που ζούμε δεν έχουμε τέτοιο φόβο. Μόνο από κλεψιά πρέπει λίγο να φυλαγόμαστε. Εμάς, ας πούμε, μας κλέψαν στο σπίτι 2 φορές. Μια τη μέρα και μια τη νύχτα. Κάναμε μήνες για να το ξεπεράσουμε και να μπορούμε να κοιμηθούμε ήσυχοι στο σπίτι μας και πάλι. Αλλά για φονικά όχι, δεν έχουμε τέτοιο φόβο ακόμη. Α! στις μεγάλες πόλεις ... καλά που δεν ξέρεις να διαβάζεις εφημερίδες, καπμένε, ούτε βλέπεις τηλεόραση. Εκεί να δείς τι γίνεται! Φίλε μου! Όσο πιο «πολιτισμένος» γίνεται ο κόσμος και συσσωρεύει γύρω του τέτοια τεχνολογικά αγαθά, τόσο πιο ψηλός γίνεται ο μαντρότοικος που απομονώνει τον κάθε άνθρωπο από τους συνανθρώπους του, κι από τους σκοπούς που πρέπει να βάζει στη ζωή του. Έχει όμως ελευθερία. Και τη χρησιμοποιεί για να τον γκρεμίσει. Χτυπάει στα τυφλά. Δεν ξέρει ποιοί τον έβαλαν εκεί μέσα, στην ψηλή τη μάντρα. Ούτε καταλαβαίνει γιατί καμπόσοι είναι έξω απ' αυτόν. Και χτυπάει και καταστρέφει. Γιατί έχει τη δύναμη της νιότης, αλλά και την απειρία της. Ύστερα, όταν σιγά-σιγά μεγαλώνει και ωριμάζει, κάνει τη δύναμη και μαζεύεται στο καβούκι του. Όμως μπορεί και να ωριμάσει τόσο που να αρχίζει να σκάβει λαγούμια για να βγει από τη μάντρα και να βρεθεί αντίπερα. Να κάνει τις δουλειές του κρυφά. Να ζει μέσα στα σκοτάδια. Αχ, Φώτο! Φώτο! Λυπάμαι που πονάς γιατί σου συμπεριφέρονται έτσι. Όμως, νέος είσαι και πρέπει να μάθεις. Δεν έχεις άλλο δρόμο παρά μόνο μέσα από τη ζωή που ζεις. Βέβαια η ζωή σου κρωστιάει και πράγματα που σου αρέσουν. Κι αν δεν υπάρχει εδώ τίποτα απ' αυτά, τότε δεν κάνει αυτός ο τόπος για σένα. Μη τσαλαπατάς τα ωραιότερα λουλούδια - τις στιγμές της νιότης σου - με την πίκρα και τα δάκρυα στα μάπα.

Κάποιος νεαρός πλησίασε για να ζητήσει μια πληροφορία από την κυρία. Αυτή

τον εξυπρέτησε, του σύστησε το Φώτο και το ίδιο έκανε και στην υπόλοιπη παρέα του νεαρού. Τα παιδιά με περιέργεια πλησίασαν και με τα ατελή βλάχικά τους άρχισαν τις ερωτήσεις στο Φώτο. Η Ζόνα σηκώθηκε να φύγει.

- Έχεις παρέα τώρα Φώτο. Καληνύχτα. Και κοίτα να μην κάνεις άλλο κανένα μήνα για να ξαναβγείς στην πλατεία!

Στο Μεσοχώρι βρήκε τον άντρα της.

- Ήμουν με το Φώτο μέχρι τώρα. Πολύ απελπισμένος φαίνεται. Τον εκμεταλλεύεται άγρια αυτός. Κι είναι πολύ ευαίσθητος ο καημένος. Θα μαραζώσει. Ο άλλος ο Χρίστας περνάει καλά. Δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα γι' αυτόν; Δε μπορείς να τον πάρεις στη δουλειά σου* κάτω στην πόλη;

- Βρε κυρά! Δε βλέπεις τι πρόσημα βάζουν και πώς τους κυνηγάν; Κάνω εγώ τέτοιες παρανομίες; Πρέπει να τάξεις τάτσι μίτσι με τους διευθυντές κι εμένα δε μ' αρέσει το γλύψιμο.

- Ναι, κι ο εργολάβος εδώ αλωνίζει. Και δε φοβάται κανέναν. Να πώς πλουτίζει ο κόσμος!

- Ωωχ! Μην αρχίζεις πάλι τις γκρίνιες!

- Τον καταλυπήθηκα μωρέ!

- Και γω τον λυπάμαι.

- Ναι, και το δείχνεις κανονιάς τον παρέα τα βράδια και συζητώντας για τα δρομολόγια των κοπαδιών των παπούδων του!

Ο κόσμος γύρω τους μυρμήγκιαζε. Σηκωνόταν, καθόταν, παρέες-παρέες στις ταβέρνες γύρω από την πλατεία, κάναν βόλτα, σκόνταφταν πάνω τους καθώς προχωρούσαν. Η τσίκνα από τα ψητά αρνιά και κοκορέτσια, δε λιγόστευε καθόλου, όσο κι αν η νύχτα βάθαινε. Μέχρι την άκρη της πλατείας καλωσόρισαν δέκα παρέες και χαριεντίστηκαν με άλλες τόσες.

Το κωριό κατρακυλούσε ομαλά σε μια από τις αμέτρητες βουνοπλαγιές της Πίνδου. Και στην απέραντη σκοτεινή και γαλήνια παρθένα φύση, παράξενα φάνταζε αυτή η βουερή φωταψία.

- Τα μισά σχεδόν σπίτια είναι ακόμα σκοτεινά. Δεν ήρθε φέτος κόσμος. Κι αφού μέσιασε το καλοκαίρι, ούτε πρόκειται να ρθει. Τι φταίει, λες; Ο ψυχρός καιρός ή τα οικονομικά;

-«Το λύκο τον βλέπουμε, τον τορό γυρεύουμε;» γκρίνιαξε ο άντρας της. Αφού έφτασε 3000 τα πέντε έξι κόκαλα το ψητό αρνί, βάλε με το μυαλό σου.

Δύο έφηβοι πέρασαν ξυστά από μπροστά τους τρέχοντας κι εξαφανίστηκαν πίσω απ' την αυλόπορτα της εκκλησίας, δέκα μέτρα παρά πέρα. Εκεί το φως σταματούσε και κάτω απ' τα πλατάνια βασίλευε το σκοτάδι. Χωρίς τη σιωπή.

Βουπιτό μελισσιού υψωνόταν οι φωνές της νεολαίας. Μόνιμα σπασμένα τα λαμπόνια. «Πολύ φυσιολογικό» σκέφτηκε η γυναίκα. «Έτσι κάναμε και μεις».

Μουσική ροκ ή βαριά λαϊκά ξεφεύγαν από το κασετόφωνο. «Εμείς, καημένε, είχαμε κιθάρες και τραγουδούσαμε μόνοι μας. Τώρα, όλα πακεταρισμένα.»

- Γλενιάν αυτοί τώρα, υποτίθεται, έτσι; Κι ο Φώτος με τον Αποστόλη δε μπορούν να σύρουν τα πόδια τους.

- Τι είπες; γύρισε αφηρημένα ο άντρας.

- Τίποτα!

Νύσταζε φοβερά. Κι ακόμη ήταν 12 μεσάνυχτα. Πότε να πάει 3 να καταλαγιά-

σει ο θόρυβος του ξενυκπού, κάτω απ'το παράθυρό της, για να κοιμηθεί να ψυχάσει! Πώς θα άρχιζε πάλι δουλειά το φθινόπωρο! «Γλεντάει ο κόσμος ελεύθερα! Και μέσα στην ελευθερία του πνίγει εμένα. Αχ! κόσμε, κόσμε! Όπου να πάω με πληγώνεις. Τι λέω! Με σκοτώνεις».

Ενάμισυ μήνα μετά, στην πόλη η οικογένεια ήταν μαζεμένη στο μεσημεριανό τραπέζι, ύστερα από ένα βαρυφορτωμένο πρωινό. Οι διακοπές ήταν παρελθόν για.

- Α! πού να σας στα λέω! είπε ο Παναγιώτης.

- Έλα, πέστα μπαμπά!

- Πήγε η κλούβα στο χωριό και μάζεψε όλους τους Αλβανούς.

- Και το Φώτο;

- Και το Φώτο. Και μάλιστα αυτόν με χειροπέδες.

- Αυτό το αρνάκι του Θεού με χειροπέδες; Αγανακτισμένη μπήκε στην κουβέντα και η μητέρα.

- Ε ναι! γιατί έβαλε τα κλάματα κι έτρεξε να φύγει.

Ο Γκόγκος έμεινε άφωνος, με σκυμμένο το κεφάλι, ενώ οι άλλοι ρωτούσαν για λεπτομέρειες.

- Μα καλά εσύ δεν είπες ότι θα τον έφερνες εδώ κι όπi του είχες εξασφαλίσει δουλειά και στέγη;

- Ναι βρε παιδάκι μου αλλά την Κυριακή που ήταν να τον κατεβάσω, μου ζήτησε ο μαστρο-Παύλης να του τον αφήσω για δυο τρεις μέρες να τελειώσει κάπi φιλοπράγματα. Κι ο Φώτος, τόσο καλόκαρδος που είναι, δέχτηκε. Και να τώρα!

- Μα με χειροπέδες το καημένο!

Το φαγητό συνεχίστηκε στα βουβά. Τα παιδιά ήθελαν να πουν πολλά αλλά σταματούσαν γιατί όλο μια ερώτηση τους ερχόταν στο στόμα. «Ω! η κόσμος μπαμπά!»

Ο μπαμπάς ονειρευόταν αμέτρητα κοπάδια πρόβατα και τους περήφανους βοσκούς και τσελιγκάδες να περιδιαβαίνουν ελεύθερα βουνά και κάμπους σε μια γη χωρίς σύνορα.

Η μάνα έβλεπε ένα κεφάλι, με πίκρα κι απορίες φορτωμένο, να σκύβει στη μητρική ποδιά και να τη μουσκεύει. Ένωσε περίεργα που τα χέρια της ήταν ελεύθερα. Τάτριψε στους καρπούς.

Το απόγευμα, σαν έμεινε μόνη στο σπίτι, έκανε για ένα ξεχασμένο σκοπό, 2-3 γύρους στα δωμάτια, μάζεψε κι ύστερα άφησε στο ίδιο μέρος πεταμένα πράγματα, ώσπου κατέληξε στο τηλέφωνο.

- Γειά σου, Ντίμα. Τι έγινε βρε με τον ξάδελφό σου, το Φώτο; Τον πήραν με χειροπέδες, έμαθα. Που βρίσκεται τώρα;

- Καλά, βρε Ζίονα! Τι παλιοκόσμο έχετε στο χωριό σας! Τους εκμεταλλεύτηκε όλη την άνοιξη και το καλοκαίρι και τώρα για να τους ξεφορτωθεί, φώναξε την αστυνομία να τους μαζέψει; Ένα τετράδιο ποιήματα είχε γράψει το παιδί για τους χωριανούς κι ύστερα απ' αυτό τάσκισε, τάκανε χίλια κομμάτια.

- Καλά και γιατί αυτόν με χειροπέδες;

- Έλα ντε!

- Μπορούμε να κάνουμε τίποτα εμείς τώρα;

- Τίποτα απολύτως. Άντε γεια!

Στην κλούβα ο Φώτος ένιωθε τον ουρανό να κατεβαίνει, να κατεβαίνει και να

τον συνθλίβει. Μέσα στην Αλβανία, παρά την αντίθεσή του με το καθεστώς, κατάφερε να μείνει ελεύθερος. Και σ' αυτόν τον τόπο, που τον άργασαν με τα πόδια τους οι πατεράδες, οι παπούδες, οι προπάποι του, τον τόπο που τον έβλεπε στα παραμύθια και τα ονειράτά του ... δέσμιος. Τον έδιωχναν. Δε πρόλαβε να πάει στο χειμαδιό τους δίπλα στη θάλασσα της Πρέβεζας. Δεν πρόλαβε να δει τα βουνά που αντηκούσαν απ' τα τραγούδια τους.

Δουλειά ... δουλειά ... δουλειά! Είχε ελπίδες όταν πατούσε το πόδι σ' αυτή τη μυθική χώρα. Τώρα τι είχε; Μια εικόνα από κείνους τους ανθρώπους που κόρευαν και έπνιαν και ξενυχτούσαν σ' εκείνο το βλαχοχώρι της Πίνδου. Αλλά μήπως κι οι δικοί του δεν κόρευαν ... δεν τραγουδούσαν ... δεν ήξεραν να γλεντάν ακριβώς το ίδιο;

Οι δικοί του ... η μάνα του! Μανούλα, «άτα», όπως τη λέγαν στη γλώσσα τους! Πόσο πεθύμπσε να τη φωνάξει, να την ακούσει αυτή τη λέξη.

«Αει στο καλό. Τουλάχιστον έχω τους δικούς μου! Με περιμένουν! Φαντάσου αν ήμουν μόνος μου στον κόσμο».

- Φώτο!

Οι άλλοι στην καλύβα μιλούσαν μεταξύ τους δυνατά. Τώρα απευθύνονταν σ' αυτόν.

- Μόλις μας αφήσουν στα σύνορα, θα πάρουμε ταξί και θα γυρίσουμε πίσω. Θα πάμε κατά τα Τρίκαλα. 30 χιλιάδες - λένε - στοικίζει το ταξί. Άντε μπρέ να πάμε. Πώς θα γυρίσουμε πίσω με άδεια χέρια; Θαρθείς μαζί μας;

Τους κοίταζε αφηρημένα. Πέρασε κάμποση ώρα για να βρεθεί στον κόσμο τους.

- Όχι! Θα γυρίσω στους δικούς μου. Όχι τώρα. «Θα πάω να ψάξω για τον εαυτό μου».

ΓΡΑΦΤΕΙΤΕ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ
ΣΤΑ Πρεβεζάνικα
Χρονικά

